

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та
закриття освітніх програм
в Київському інституті Національної гвардії України

Затверджено Вченою радою
Київського інституту
Національної гвардії України
Протокол від 22.02.2025 № 10

Введено в дію наказом
начальника
Київського інституту
Національної гвардії України
від 27.06.2025 № 359

*(Зі змінами внесеними згідно із
рішенням Вченої ради від
26.06.2025, протокол № 16)*

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Нормативна база розробки освітніх програм.

Порядок розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм Київського інституту Національної гвардії України (далі – Порядок) розроблений, як складова системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу в Київському інституті Національної гвардії України (далі – КІ НГУ). Порядок визначає процедури розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу, періодичного перегляду, модернізації і, в разі необхідності, закриття освітніх програм в КІ НГУ.

Порядок розроблений з урахуванням наступних нормативно-правових актів: закону України «Про освіту», закону України «Про вищу освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 року № 1341, «Про атестацію здобувачів ступеня фахової освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного кваліфікаційного іспиту» від 19.05.2021 року № 497, «Про трансформацію системи військової освіти» від 15.12.1997 року № 1410, «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 29.04.2015 №266, наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України» від 13.10.2014 № 1067, наказу командувача Національної гвардії України «Про затвердження професійних стандартів» від 26.03.2024 № 310дск, наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 № 842.

1.2. Основні терміни та їх визначення.

У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює за основним місцем роботи, несе відповідальність за якість освітньої програми, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або досвід роботи в галузі. Одна особа може одночасно бути гарантом тільки однієї освітньої програми.

Закриття освітньої програми – це вилучення даної освітньої програми з переліку освітніх програм, що реалізуються в КІ НГУ.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Модернізація ОП (переопрацювання) – це форма перегляду ОП (у вигляді зміни змісту ОП), що проводиться з метою коригування та вдосконалення ОП і

зміни її структури, розроблення й реалізації нових завдань. У процесі модернізації може відбуватись зміна компетентностей та програмних результатів навчання ОП, як наслідок – заміна компонентів ОП.

Моніторинг ОП – це постійний, цільовий контроль і діагностика стану освітніх програм на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань із метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами у процесі створення ОП.

Оновлення ОП – це форма перегляду ОП у вигляді оновлення окремих елементів ОП та програмних результатів навчання ОП із відповідними змінами в програмах освітніх компонентів. В процесі оновлення не можуть змінюватися мета, цілі, завдання, компетентності та результати навчання ОП.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти частина предметної області галузі освіти і науки.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

1.3. Класифікація освітніх програм

Освітні програми поділяються на освітньо-професійні програми та освітньо-наукові програми.

Освітня програма розробляється на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України стандарту вищої освіти України для відповідного рівня вищої освіти за певною спеціальністю. У разі відсутності затвердженого стандарту – на підставі норм визначених Національною рамкою кваліфікацій. Прийняття або внесення змін до чинного стандарту вищої освіти або професійного стандарту є підставою для перегляду існуючої або розроблення нової освітньої програми.

Освітня програма розробляється та/або оновлюється проєктною (робочою) групою, яку очолює керівник проєктної (робочої) групи (гарант), призначений наказом начальника КІ НГУ.

2. ПРИЗНАЧЕННЯ ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Гарант несе відповідальність за якість освітньої програми та періодично звітує перед Вченою радою КІ НГУ щодо стану її реалізації.

2.2. Гарант освітньої програми відповідає за забезпечення якості освітньої програми та освітньої діяльності щодо її реалізації. Основними завданнями гаранта освітньої програми є:

- забезпечення відповідності змісту освітньої програми стандарту вищої освіти України та професійному стандарту, іншим нормативно-правовим актам;
- організація заходів, спрямованих на запити стейкхолдерів, актуалізація освітньої програми з урахуванням вимог ринку праці та сучасних тенденцій розвитку освіти.

2.3. Функції гаранта щодо реалізації освітньої програми:

- координація діяльності структурних підрозділів КІ НГУ щодо

актуалізації змісту освітньої програми з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, здобувачів вищої освіти, тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального ринку праці, а також досвіду вітчизняних та іноземних закладів вищої освіти в реалізації аналогічних освітніх програм;

- координація заходів, спрямованих на просування та презентації освітньої програми на ринку освітніх послуг відповідно до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;

- контроль та оперативне корегування даних щодо кадрового забезпечення реалізації освітньої програми певного рівня вищої освіти з відповідної спеціальності в єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО).

2.4. Функції гаранта щодо забезпечення та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти:

- спільно з групою методичного забезпечення навчального відділу контроль та координація заходів щодо забезпечення якості навчально-методичного забезпечення освітньої програми;

- спільно з відділенням акредитації, ліцензування, технічного забезпечення навчання та обслуговування Єдиної державної електронної бази з питань освіти навчального відділу контроль за дотриманням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності щодо кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітньої програми;

- спільно з відділенням внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу проведення планових процедур внутрішнього контролю якості з метою удосконалення освітньої програми;

- спільно з начальником служби забезпечення навчально-тренувальними засобами навчального відділу надання пропозицій щодо покращення матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітньої програми;

- спільно з навчальним відділом контроль та удосконалення практичної складової освітнього процесу здобувачів вищої освіти, які навчаються на освітній програмі, шляхом організації співробітництва з роботодавцями щодо проходження практичної підготовки та подальшого працевлаштування;

- спільно зі службою інформації та комунікації контроль своєчасного оприлюднення на офіційному сайті КІ НГУ інформації щодо стану реалізації освітньої програми.

- ініціювання обговорення актуальності та самооцінювання освітньої програми;

2.5. Функції гаранта щодо акредитації освітньої програми:

- організація та загальне керівництво підготовкою відомостей про самооцінювання освітньої програми та розміщення їх на офіційному сайті КІ НГУ;

- передача до Національного агентства забезпечення якості вищої освіти (далі – НАЗЯВО) відомостей про самооцінювання освітньої програми та

супроводжувальних документів;

- узгодження та розміщення на офіційному сайті КІ НГУ програми виїзду експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи;
- виконання функцій контактної особи від КІ НГУ з питань, пов'язаних з акредитацією ОП;
- ознайомлення та розміщення на офіційному веб-сайті КІ НГУ звіту групи експертів за результатами акредитаційної експертизи освітньої програми;
- участь (за необхідності) у засіданнях галузевої експертної ради та засіданнях НАЗЯВО, під час яких розглядається акредитаційна справа за відповідною освітньою програмою.

2.6. Вищезазначені функції гарант виконує в межах робочого часу науково-педагогічного працівника.

2.7. В межах виконання своїх функцій гарант має право:

- вносити пропозиції щодо затвердження, перегляду або оновлення освітньої програми та навчального плану для відповідного рівня вищої освіти та спеціальності;
- вносити пропозиції щодо формування та зміни кадрового складу науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес з дисциплін загальної та професійної підготовки навчального плану освітньої програми;
- брати участь у визначенні умов прийому на навчання за освітньою програмою, реалізації освітньої програми, розробці навчальних планів, робочих навчальних планів, програм практик та інших документів щодо навчально-методичного забезпечення освітньої програми;
- брати участь у засіданнях екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною освітньою програмою;
- бути присутнім та висловлювати свою думку на засіданнях робочих груп, кафедр, Вченої ради КІ НГУ, на яких розглядаються питання, що стосуються або можуть вплинути на реалізацію освітньої програми;
- вносити пропозиції щодо заохочення науково-педагогічних працівників, які задіяні в реалізації відповідної освітньої програми;
- отримувати від будь-якого структурного підрозділу КІ НГУ інформацію стосовно реалізації освітньої програми та заповнення відомостей (звіту) самооцінювання освітньої програми;
- презентувати освітню програму на заходах регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівня.

2.8. В межах виконання своїх функцій гарант зобов'язаний дотримуватися норм етичної поведінки, академічної доброчесності та запобігання виникненню конфліктних ситуацій на усіх етапах реалізації освітньої програми та здійснювати заходи щодо забезпечення дотримання цих норм усіма учасниками освітнього процесу.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1.3. На підставі ліцензії на право проведення освітньої діяльності з підготовки фахівців певного рівня вищої освіти за певною спеціальністю, КІ

НГУ (за згодою Вченої ради щодо розширення освітньої діяльності) розробляє освітню програму, для чого навчальний відділ здійснює такі організаційні заходи:

- готує проєкт наказу начальника КІ НГУ про призначення гаранта освітньої програми;
- разом із гарантом формує склад проєктної (робочої) групи для розроблення освітньої програми, до якої входять науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти (за наявності), представники Національної гвардії України (за згодою).

3.2. Проєктна (робоча) група визначає (або приймає раніше декларовану) назву освітньої програми та формулює відповіді, пояснення, характеристики до складових затвердженої форми освітньої програми.

3.3. Проєктна (робоча) група під час розроблення освітньої програми повинна забезпечити збалансованість, раціональне визначення кредитів, здатність здобувачів вищої освіти опанувати окремі освітні компоненти та всю освітню програму у визначені терміни, повноту кадрового, інформаційного та іншого забезпечення освітньої програми і відповідність освітньої програми стандарту вищої освіти, професійному стандарту та іншим нормативно-правовим актам.

3.4. Структура освітньої програми:

- профіль освітньої програми;
- перелік компетентностей випускника та результати навчання;
- перелік компонентів освітньої програми;
- логічна послідовність реалізації обов'язкових освітніх компонентів;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- присвоєння професійної кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми.

4. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Освітня програма є офіційним документом КІ НГУ. Для здобуття такого статусу освітня програма підлягає обов'язковій процедурі обговорення, розгляду та схвалення Вченою радою КІ НГУ та введення в дію відповідно до правил, що визначені КІ НГУ.

4.2. Введення в дію освітньої програми відбувається за наступними етапами:

4.2.1. Розроблений документ (проєкт освітньої програми) гарант надає на обговорення кафедрі. Колектив кафедри обговорює проєкт освітньої програми на предмет відповідності:

- концепції освітньої діяльності за відповідною спеціальністю, заявленій під час ліцензування останньої або існуючій стратегії розвитку КІ НГУ;
- вимогам внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- пропозиціям стейкхолдерів щодо актуальності освітньої програми та заявлених результатів навчання.

Освітню програму схвалює кафедра на своєму засіданні.

4.2.2. Проект освітньої програми оприлюднюється для громадського обговорення протягом місяця на сайті КІ НГУ. У цей період часу проектна (робоча) група на чолі з гарантом забезпечує обговорення проекту освітньої програми серед здобувачів вищої освіти, представників Національної гвардії України та закладів вищої освіти, отримує відповідні відгуки (зауваження, підтримку, побажання тощо), документально фіксує процес обговорення (наявність протоколів спільних засідань, форумів, відгуків, анкетування тощо). Результати обговорення розглядаються разом з проектом освітньої програми на засіданні Науково-методичної ради.

4.2.3. Освітня програма із додатковими документами подається на обговорення та схвалення Вченій раді КІ НГУ.

4.2.4. Освітня програма після схвалення Вченою радою погоджується з профільними структурними підрозділами Головного управління Національної гвардії України, Командувачем Національної гвардії України та затверджується Міністром внутрішніх справ України. Затвердження освітньої програми Міністром внутрішніх справ України є введенням її в дію.

5. МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Моніторинг та перегляд освітньої програми здійснюється періодично. Підставою до перегляду та оновлення освітньої програми можуть бути:

- результати моніторингу;
- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та/або дорадчих органів;
- ініціатива і пропозиції стейкхолдерів;
- результати самоаналізу та за підсумками акредитації;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми;
- зміни в змісті нормативно-правових актів.

Обов'язковими підставами до перегляду, перепроєктування та затвердження удосконаленої освітньої програми можуть бути:

- зміни в законодавстві України про освіту;
- затвердження стандартів вищої освіти, професійних стандартів або внесення до них змін;
- запровадження нових форм навчання.

Методику перегляду змісту освітніх програм представлено на рис.:

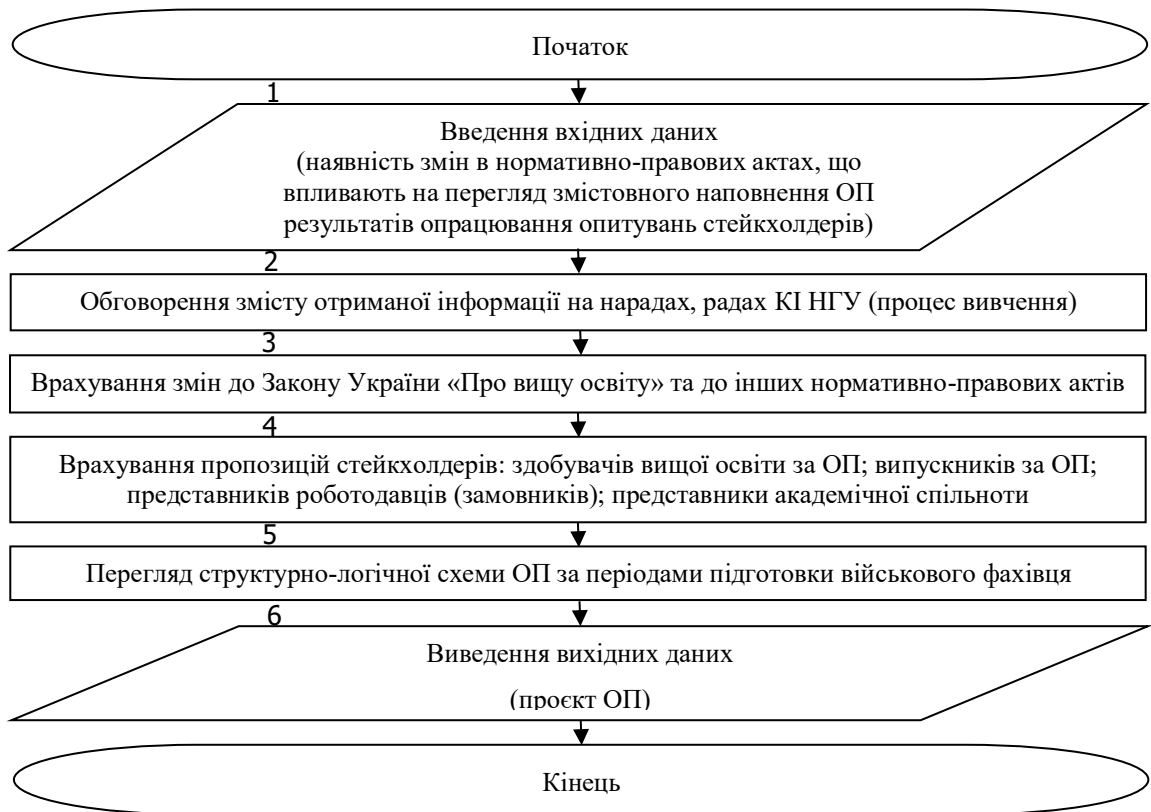

Рис. Схема методики перегляду змісту освітніх програм

- вхідні дані (наявність змін в нормативно-правових актах, що впливають на перегляд змістовного наповнення ОП, результатів опрацювання опитувань стейкхолдерів);
- обговорення змісту отриманої інформації на нарадах, радах КІ НГУ (процес вивчення);
- врахування змін до Закону України «Про вищу освіту» та до інших нормативно-правових актів;
- врахування пропозицій стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти за ОП; випускників за ОП; представників роботодавців (замовників); представники академічної спільноти;
- перегляд структурно-логічної схеми ОП за періодами підготовки військового фахівця;
- вихідні дані (проект ОП).

Моніторинг та перегляд чинної затвердженої освітньої програми здійснює кафедра, яка відповідає за реалізацію освітньої програми, гарант освітньої програми та відділення внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу. До процесу моніторингу можуть бути залучені професіонали-практики, представники академічної спільноти, здобувачі вищої освіти, представники курсантського самоврядування, випускники, роботодавці та інші стейкхолдери.

Моніторинг освітньої програми може відбуватись у вигляді:

- аналізу документації із забезпечення якості реалізації освітньої програми: матеріалів щодо акредитації освітніх програм, навчальних планів та

робочих навчальних планів, самоаналізу тощо;

- оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо;

- виявлення наявності врахування зауважень та рекомендацій, наданих експертною групою та галузевою експертною радою НАЗЯВО під час останньої акредитації відповідної освітньої програми, а також інших освітніх програм;

- анкетування (опитування) здобувачів вищої освіти, що навчаються за відповідною освітньою програмою;

- анкетування (опитування) представників роботодавців та випускників, за необхідності інших стейкхолдерів;

- анкетування науково-педагогічних представників;

- порівняння, аналізу та врахування національного та іноземного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм (галузь знань, спеціальність, освітній ступінь тощо), інноваційних тенденцій у сфері вищої освіти.

Моніторинг освітньої програми не передбачає обов'язкове внесення до освітньої програми змін. Перегляд освітньої програми передбачає оновлення або модернізацію (перепроєктування) освітньої програми, а в разі відсутності необхідності зміст ОП залишається без змін.

Основними критеріями моніторингу є критерії оцінювання якості освітньої програми, що містяться в нормах Положення про акредитацію освітніх програм.

Оновлення освітньої програми є формою перегляду освітньої програми, яка передбачає оновлення лише окремих елементів освітньої програми, що відображається у внесенні змін до програм її освітніх компонентів (навчальному плані, робочих програм навчальних дисциплін, програмах практик тощо).

Перепроєктування (модернізація) освітньої програми є формою перегляду освітньої програми, яка полягає у змінах освітньої програми, її цілях, структурі. Така форма перегляду передбачає зміну фахових компетентностей та результатів навчання за освітньою програмою, що призводить до зміни компонентів освітньої програми.

Для аналізу якісних показників освітньої програми дуже важливо є інформація, яку отримує гарант на підставі опитування стейкхолдерів про їхнє бачення щодо використання освітньої програми, здобутих результатів, пропозицій до поліпшення якості освіти тощо.

Основою для доопрацювання та оновлення освітньої програми є результати аналізу великого масиву інформації, зібраної гарантом та кафедрою (результати екзаменаційних сесій, самостійної роботи здобувачів, підсумкової атестації, відгуки роботодавців, результати працевлаштування, кар'єрного зростання випускників, нових технологій у галузі, використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі тощо).

6. ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

6.1. Рішення про виключення освітньої програми з числа освітніх програм, що реалізуються КІ НГУ, приймає Вчена рада КІ НГУ.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Опис освітніх програм, що реалізуються КІ НГУ, розміщуються на сайті, крім інформації з обмеженим доступом.

7.2. Відповідальними за формування і зберігання електронних версій та паперових документів за ОП є її гарант та навчальний відділ.

7.3. Відповідальним за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму на сайті КІ НГУ і в ЄДЕБО є гарант.

8. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ

8.1. Положення схвалюється Вченою радою КІ НГУ, запроваджується наказом начальника КІ НГУ і набуває чинності з моменту його затвердження.

8.2. Пропозиції щодо внесення змін та доповнень до затвердженого Положення мають право вносити всі учасники освітнього процесу в КІ НГУ.

8.3. Пропозиції оформлюються у вигляді рапорту (заяви) на ім'я заступника начальника КІ НГУ з навчально-методичної роботи, з обґрунтуванням доцільності й необхідності внесення змін та доповнень до Положення.

8.4. Рапорти (заяви) надаються начальникам факультетів, начальникам (завідувачам) кафедр прямого підпорядкування, які, в свою чергу, надають їх начальнику відділення внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу.

8.5. Начальник відділення внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу після вивчення отриманих рапортів (заяв) разом зі своїми пропозиціями подає їх на розгляд заступнику начальника КІ НГУ з навчально-методичної роботи.

8.6. Отримані протягом навчального року пропозиції аналізуються, структуруються за тематикою і не пізніше ніж за три місяці до початку нового навчального року виносяться на розгляд Вченої ради КІ НГУ.

8.7. Після їх ухвалення Вченою радою затверджуються наказом начальника КІ НГУ та набирають чинності.

8.8. У разі виникнення негайної необхідності внесення змін та доповнень до Положення, пов'язаних зі змінами у чинному законодавстві, вони можуть бути внесені на черговому засіданні Вченої ради КІ НГУ.